

Література

1. Зимняя И. А. Ключевые компетентности – новая парадигма результата образования / И. А. Зимняя // Высшее образование сегодня. – 2003. – № 5. – С.35-41.
2. Луговий В. І. Європейська концепція компетентнісного підходу у вищій школі та проблеми її реалізації в Україні / В. І. Луговий // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2009. – № 2. – С.35-41.
3. Терещук Г. В. Компетентнісний підхід як фактор зближення освітніх систем / Г. В. Терещук // Професійні компетенції та компетентності вчителя: матеріали регіон. наук.-практ.семінару [28-29 листопада 2006 р.]. – Тернопіль, 2006. – С. 79

*Каліберда Оксана Олександрівна,
Бердянський державний педагогічний університет*

ПОДОЛАННЯ БАР'ЄРІВ ПРИ РОБОТІ З АНГЛОМОВНИМ ЛІНГВІСТИЧНИМ СЛОВНИКОМ

Словники знаходяться серед найбільш доступних та широко використовуваних ресурсів при вивченні іноземної мови. Але, водночас, вони викликають найбільші труднощі при їх використанні. Зазвичай словник розглядається як інструмент, що може допомогти студенту при виконанні завдань, спрямованих на засвоєння лексичного матеріалу, розуміння прочитаного тексту. Проте залишається поза увагою необхідність розвинення специфічних навичок ефективного користування лінгвістичним лексикографічним довідником у процесі навчання та вивчення іноземної мови, оскільки, як свідчить практика, більшість користувачів не дуже охоче та впевнено оперують словниковою інформацією, не знають як її правильно інтерпретувати, або не досить ефективно використовують увесь потенціал обраного словника [2].

Мета нашого дослідження полягає у виявленні основних бар'єрів при користуванні англomовним лінгвістичним лексикографічним довідником під час вивчення іноземної мови та виробленні рекомендацій щодо їх подолання. Об'єктом дослідження є процес навчання англійській мові та засвоєння її як засобу комунікації. Предметом дослідження є принципи роботи з англomовним лінгвістичним лексикографічним довідником під час аудиторної та самостійної роботи.

Отже, виділяється ряд проблем, що викликають труднощі при роботі з англomовним лінгвістичним словником у потенційного користувача. Серед них вирізняються такі: 1) студент не може визначитись яким саме типом лінгвістичного лексикографічного довідника необхідно скористатись для успішного виконання завдання; 2) недостатня сформованість навичок для успішного знаходження необхідної інформації про лексичну одиницю; 3)

відсутність чіткого розуміння метамови словника; 4) проблеми з виділенням необхідної семантичної інформації про лексичну одиницю, що вживається в певному контексті.

Англомовна лексикографічна парадигма представлена широким спектром різножанрових словників [1; 3], що описують лексичну одиницю за окремими аспектами, або намагаються відтворити повний «лексикографічний портрет» вхідного слова, тобто надати всебічну характеристику слова з позицій сучасної лінгвістичної науки.

Щоб зорієнтуватися потенційному користувачу (студенту) у всьому різноманітті сучасної англомовної лексикографічної продукції та обрати саме той словник англійської мови, який допоможе йому при виконанні завдань на заняттях з англійської мови, під час самостійної роботи над англомовними текстами та при виконанні вправ на переклад, необхідно сформулювати у студента уявлення про існуючі типи лінгвістичних словників, види інформації, яку вони реєструють, та метамову лексикографічних довідників.

При виборі словника необхідно чітко уявляти мету його використання, оскільки різні довідники спрямовані на певні сегменти потенційних користувачів і подають інформацію про вхідні слова в залежності від їх типологічної приналежності (тлумачний словник, перекладний словник, навчальний словник, орфографічний словник, словник неологізмів, термінологічний словник тощо). Найпопулярнішим словником при вивченні іноземної мови є двомовний словник. Студентів необхідно навчити ефективній роботі з одномовними тлумачними словниками, що намагаються зареєструвати весь лексикон мови, та спеціальними словниками, що описують термінологічні системи окремих галузей знання. Тобто сформулювати чітке уявлення про те, що різні словники фіксують неоднакові пласти лексичного матеріалу.

Розуміння організації мікроструктури та метамови словника сприятиме більш результативній роботі з англомовними текстами.

Принципи навчання ефективній роботі зі словником передбачають такі види діяльності: 1) загальне ознайомлення із структурою словника; 2) уточнення типу словника та його адресата; 3) виявлення принципів організації макроструктури; 4) усвідомлення значення різних типів позначок, що використовуються у словнику; 5) аналіз принципів розташування значень полісемантичних вхідних одиниць; 6) аналіз підходів до конструювання дефініцій; 7) формування вміння виділення необхідного тлумачення вхідного слова в залежності від конкретного контексту.

Для закріплення набутих навичок роботи з лінгвістичним лексикографічним довідником застосовуються вправи, що передбачають аналіз різних словників з метою визначення їх типологічної приналежності; аналіз словникових статей, спрямований на пошук необхідної інформації; знаходження у тлумачному словнику вхідних слів, що мають відповідні позначки; пояснення тієї чи іншої позначки у словнику тощо.

Мета таких вправ: повторити та закріпити знання студентів про лексичне значення слова в різних контекстах, визначити синонімічні лексичні одиниці,

власне англійську лексику або запозичені лексичні одиниці, надати етимологічну характеристику слова; удосконалити навички роботи зі словником, виробити зацікавленість до роботи з книгою та словом.

Робота зі словником у процесі опанування англійської мови виконує дуже важливу роль, оскільки сприяє збагаченню словникового запасу та формує грамотне та культурне мовлення. Словник є навчальним ресурсом, що слугує не лише інструментом для знаходження значення невідомого слова, але й джерелом, що допомагає розвинути впевненість при спілкуванні іноземною мовою і зрозуміти мову як цілісну систему.

Література

1. Hartmann R.R.K. Pure or hybrid? The development of mixed dictionary genres / R.R.K. Hartmann // Series: Linguistics and Literature, 2005. – Vol. 3. – №2. – P. 193-208.

2. Kamiński M. Reducing Cognitive Barriers to Successful Dictionary Use: Advancements in Pedagogical Lexicography / M. Kamiński // Language in Cognition and Affect, Second Language Learning and Teaching / [Piechurska-Kuciel, Ewa, Szymańska-Czaplak, Elżbieta (Eds.)]. – Springer-Verlag Berlin Heidelberg. – 2013. – P. 171-188.

3. Podhajecka M. Historical Development of Lexicographical Genres: Some Methodological Issues / M. Podhajecka // Selected Proceedings of the 2008 Symposium on New Approaches in English Historical Lexis (HEL-LEX 2) / Ed. R.W. McConchie, Alpo Honkaniemi, and Jukka Tyrkkö, 2009. – P. 153-170.

*Клеменцова Надежда Николаевна,
ФГБОУ ВО «Калининградский государственный
технический университет», Россия*

О ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИХ АСПЕКТАХ В ПРЕПОДАВАНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Современная тенденция гуманитаризации и гуманизации образования, поставившая вопрос о рассмотрении образования в контексте культуры, предопределяет актуальность лингвокультурологического подхода в преподавании иностранных языков. Сегодня овладение иностранным языком предполагает не только включение иноязычной культуры в процесс обучения иностранному языку, но и осуществление данного процесса как обучения аспекту иноязычной культуры.

Изучая взаимосвязь культуры и языка в его функционировании и отражающая этот процесс как целостную структуру единиц в единстве их языкового и культурного содержания (В.В. Воробьев), лингвокультурология находится в широком кругу смежных филологических наук, изучающих культуру и язык в их взаимодействии. При этом интегративный характер культурологии позволяет ей более четко, чем другие науки, обозначить